

KREMNIČKÉ NOVINY

INFORMAČNÝ MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

XXII. ročník

www.kremnica.sk

noviny@kremnica.sk

nepredajné

10. október 2013

Mestský úrad je opäť bližšie k občanom

Po ukončení dlhodobej rekonštrukcie vstupnej haly mestského úradu, bude vybavovanie úradných záležitostí pre občanov mesta jednoduchšie. Obmedzenia, ktoré si rekonštrukčné práce vyžadovali, sú zrušené a vybavovanie úradných záležitostí bude odteraz opäť zodpovedajúce potrebám občanov.

Historická budova radnice sa rekonštruje priebežne už niekoľko rokov, ostatné mesiace bol kvôli renovácii vstupnej haly mestského úradu uzatvorený hlavný vchod do úradu a vybavovanie niektorých záležitostí bolo pre občanov značne komplikované a nekomfortné. Po ukončení rekonštrukcie sa uskutočnilo aj sťahovanie kancelárií mestského úradu tak, aby boli ľahko prístupné a vyhovovali svojmu účelu.

Na prízemí sa sústredili kancelárie, ktoré vybavujú najbežnejšiu agendu občanov. Kancelária prvého kontaktu odteraz sídli v prvých dverách po vstupe na mestský úrad hlavným vchodom. Najväčším problémom obmedzeného režimu fungovania úradu bol nedostatok súkromia pri vybavovaní matričných záležitostí,

kde sa riešia citlivé agendy a pracuje s osobnými údajmi.

Otvorenie vyhlídkovej veže prilákalo davy turistov

Krásne slnečné počasie, výborný guľáš a ľudová muzika prilákali na otvorenie vyhlídkovej veže davy turistov. Množstvo zvedavých návštevníkov príjemne prekvapilo aj iniciátora projektu, riaditeľa spoločnosti Mestské lesy Kremnica, Karola Mutňanského, ktorý takýto nápor nečakal. "Boli sme pripravení na nejakých 300, 350 ľudí,

no obrovský záujem nás milo prekvapil," povedal. Ostáva len dúfať, že nová dominanta Kremnice bude slúžiť k spokojnosti všetkých turistov a návštevníkov mesta dlhé roky.

no obrovský záujem nás milo prekvapil," povedal. Ostáva len dúfať, že nová dominanta Kremnice bude slúžiť k spokojnosti všetkých turistov a návštevníkov mesta dlhé roky.

Nájdete v čísle:

Čo nového v starej škole?

str. 5

Október v Knižnici Jána Kollára

str. 6 – 7

Jeseň v múzeu
pozdvanica pre všetkých seniorov

str. 9

Výsledky Behu do vrchu Kalvária

str. 11

Matrika preto dostala vlastné priestory na prízemí mestského úradu, kde bude zabezpečené súkromie občana a zároveň je tam bezbariérový prístup cez dvor mestského úradu. Na prízemí bude možné uhradiť aj miestne dane alebo poplatky za komunálny odpad.

pokračovanie na str. 3

Blížia sa voľby do orgánov samosprávnych krajov

9. novembra 2013 v čase od 7.00 do 22.00 hod. budú môcť občania Kremnice hlasovať za svojich kandidátov v piatich určených volebných okrskoch.

Pozor zmena!
Volebná miestnosť č. 5 bude na prízemí polikliniky.

viac informácií o voľbách na str. 2

9. november 2013 – voľby do orgánov samosprávnych krajov

Primátorka mesta RNDr. Zuzana Balážová určila pre voľby do orgánov samosprávy krajov, ktoré sa uskutočnia v sobotu 9. novembra 2013 nasledovné volebné miestnosti:

Okrskok č. 1 pre voličov bývajúcich v uliciach:

Zámocké námestie, Zlatá ulica, Továrenská ulica, Langsfeldova ulica, Štúrova ulica, Rumunskej armády, Kutnohorská ulica, Banská cesta, Nová dolina, Ul. J. Horvátha (čísla domov 860, 861, 862, 863, 865, 871, 872, 878, 887, 888, 892, 893, 894, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 912, 913, 916, 917, 918, 919, 920 a 922), Revolta

volebná miestnosť:

Hasičská zbrojnica, zasadačka, Ul. J. Langsfelda č. 698/13

Okrskok č. 2 pre voličov bývajúcich v uliciach:

Ul. Sama Chalupku, Ul. ČSA, Zechenterova ulica (čísla domov 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 349, 350, 352, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374 a 1179)

volebná miestnosť:

Mestské kultúrne stredisko, prízemie vpravo, Ul. P. Križku č. 391/6

Okrskok č. 3 pre voličov bývajúcich v uliciach:

Štefánikovo námestie, Námestie SNP, Angyalova ulica, Bystrická ulica, Partizánska dolina, Ul. P. Križku, Ul. J. Kollára, Mesto Kremnica (bez určenia ulice a čísla domu)

volebná miestnosť:

Mestský úrad, radná sieň, Štefánikovo námestie č. 1/1

Okrskok č. 4 pre voličov bývajúcich v uliciach:

Matunákova ulica, Dolná ulica (čísla domov 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 1362, 47, 48, 49, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93 a 96), Ul. J. Horvátha (čísla domov 902, 903, 904, 905, 924, 954, 955, 956 a 957)

volebná miestnosť:

Mestské kultúrne stredisko, prízemie vľavo, Ul. P. Križku č. 391/6

Okrskok č. 5 pre voličov bývajúcich v uliciach:

Veternícka ulica, Dolná ulica (čísla domov 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 62, 63, 65, 66, 100, 102 a 108), Zechenterova ulica (čísla domov 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359 a 360) Ul. J. Horvátha (čísla domov 879, 881, 883, 884, 925, 926, 927, 928 a 929) Galandov majer

volebná miestnosť:

Nemocnica s poliklinikou, zasadačka na prízemí, Dolná ul. č. 49/21

Ďalšie dôležité informácie pre voličov

Volebné miestnosti budú v sobotu 9. novembra otvorené v čase od 7.00 do 22.00 h. Zmena oproti minulým rokom je vo volebnom okrsku č. 5, kde občania budú hlasovať na prízemí budovy polikliniky.

Občan pred hlasovaním preukáže svoju totožnosť občianskym pre-

ukazom alebo dokladom o pobyte pre cudzinca. Potom dostane od členov okrskovej volebnej komisie dva hlasovacie lístky a prázdnu obálku. Volí zakrúžkovaním poradového čísla, ktoré je uvedené pred menom kandidáta. Na hlasovacom lístku na voľbu predsedu samosprávneho kraja môže zakrúžkovať

poradové číslo iba jedného kandidáta. Na hlasovacom lístku pre voľby poslancov zastupiteľstva najviac toľko poradových čísiel, koľko poslancov má byť vo volebnom obvode zvolených (ich počet je uvedený na hlasovacom lístku). Oba hlasovacie lístky vloží do obálky a túto do volebnej schránky.

Volič môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov okrskovú volebnú komisiu o to, aby mohol hlasovať mimo volebnej miestnosti, a to len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená. V takom prípade okrsková volebná komisia vyšle k voličovi

vi dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami a obálkou. Volič hlasuje tak, aby sa dodržala tajnosť hlasovania.

Mgr. Luba Ďurčová,
zodpovedná za organizačno-technické zabezpečenie volieb,
tel.: 045/ 678 2712, 0903 515 794

Oznámenie – vyhlásenie ponukového konania na prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve mesta Kremnica

Mesto Kremnica

na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva číslo 133/1309

zo dňa 12. 9. 2013

týmto oznamuje

vyhlásenie ponukového konania na prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve mesta Kremnica. Nebytové priestory sa nachádzajú na prízemí budovy zdravotníckeho zariadenia na Dolnej ulici 49/21 v Kremnici. V minulosti sa predmet nájmu užíval za účelom poskytovania lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekární a na predaj doplnkového sortimentu verejnej lekární. Nebytový priestor pozostáva z miestností o výmere 306 m².

Podmienky ponukového konania sú zverejnené:

- na internetovej stránke mesta Kremnica: www.kremnica.sk
- v úradných tabuliach mesta Kremnica

Okrem toho sú podmienky ponukového konania k dispozícii na Mestskom úrade v Kremnici, Štefánikovo nám. 1/1, kancelária prvého kontaktu na prízemí, a to počas stránkových hodín.

V Kremnici, dňa 27. 9. 2013

Mgr. Igor Kríž
zástupca primátorky mesta

Mestský úrad je opäť bližšie k občanom

pokračovanie z titulnej strany

Rozpis kancelárií:

prízemie:

1. Kancelária prvého kontaktu
2. Oddelenia organizačné a správne bezbariérový vstup:
3. Dane a poplatky
4. Matrika

poschodie:

5. Zasadacia, radná sieň
6. Primátorka, zástupca primátorky
7. Školstvo, kultúra, šport
8. Ekonomické oddelenie
9. Ekonomické oddelenie
10. Oddelenie výstavby
11. Stavebný úrad
12. Hlavný kontrolór, právnik mesta

Ortac chce získať povolenie na hlbinnú ťažbu

Banské múzeum bude možno musieť ustúpiť ťažbe rudy. Spoločnosť Ortac chce v štólňi Andrej ťažiť zlato. O povolenie požiadala deväť mesiacov pred vypršaním licencie na hlbinnú ťažbu, ktorá je platná do 30. júna 2014.

Cieľom navrhovaných prác je podľa predloženého zámeru ťažba rúd v štólňi Andrej. Účelom ťažby je zaistenie 4000 ton rudy pre poloprevádzkový pokus upraviteľnosti bez využitia kyanidu. Tento proces by sa mal uskutočňovať v Hnúšti. Prevádzkové náklady na 4 roky ťažby Ortac odhaduje na 440 000 €.

Podľa zámeru sa predpokladá začiatok podzemnej ťažby prípravnými prácami v roku 2013 a ukončenie v roku 2017. Vzhľadom na lehoty procesu posudzovania vplyvov a povoľovacieho konania sa však už v roku 2013 nedá predpokladať začiatok ťažby, Ortac v tomto roku predpokladá len vykonanie časti prípravných prác.

Ťažba má prebiehať klasickým spôsobom – vrtno-trhacími prácami. Predpokladaná denná ťažba 5 ton by sa rovnala naplneniu asi 4 – 5 banských vozíkov. Na povrchu sa vozíky vyklapia do pristaveného nákladného auta s nosnosťou 5 ton. Auto následne odvezie rudu do úpravne v Hnúšti, kde sa ďalej spracuje. Na dosiahnutie ročnej ťažby 1 000 ton pri predpokladanej dennej ťažbe 5 ton je potrebných 200 pracovných dní. Ortac preto predpokladá dopravné zaťaženie Banskej cesty dvomi jazdami jedného nákladného auta s nosnosťou 5 ton denne, tam a späť, 200 dní do roka, výhradne v pracovných dňoch.

Pre prevádzku banského múzea to znamená, že od začiatku podzemnej ťažby bude otvorené už len cez vikendy a vo sviatočné dni. Podľa zámeru je prioritným záujmom materskej spoločnosti ORTAC RESOURCES PLC, ktorá sídli na Panenských ostrovoch v Karibiku, ťažba, nie prevádzka banského múzea. Otázka prevádzky banského múzea je však stále otvorená a Ortac hľadá optimálny model koexistencie podzemnej ťažby a prevádzky múzea.

Podzemná ťažba ani odstrela sa podľa Ortacu na povrchu neprejaví ani hlukom, ani vibráciami. Podľa predloženého zámeru Ortac odhaduje vytvorenie asi 10 nových

pracovných príležitostí v bani, pre robotnícku profesiu, pre technicky vzdelaných pracovníkov a kvalifikovaných baníkov. Prevádzka má byť jednosmerná, mimo víkendov a sviatkov, kedy by malo byť v prevádzke banské múzeum.

Banské oprávnenie získala spoločnosť Kremnica Gold Mining s.r.o., ktorá sa medzitým premenovala na Ortac s.r.o., dňa 30. júna 2009. Do troch rokov mala začať dobývať rudu povrchovým spôsobom a hlbinným spôsobom do piatich rokov, zatiaľ však nevyťažila ani tonu rudy. Licencia spoločnosti Ortac na povrchové dobývanie vypršala podľa prokuratúry 30. júna 2012. Podľa Banského úradu však táto licencia naďalej platí, občianske združenie Kremnica nad zlato preto v najbližších dňoch podá na Banský úrad žalobu. Licencia na hlbinné dobývanie platí do 30. júna 2014.

Podľa Ľuboša Kürthyho, štatutárneho zástupcu Kremnica nad zlato, najnovšou žiadosťou Ortac priznal, že licenciu na povrchové dobývanie stratil. "Prečo by sa snažili o prieskumnú hlbinnú ťažbu, ak by si boli istí, že ich licencia na povrchové dobývanie je platná, ako to tvrdia svojim akcionárom?" pýta sa Kürthy, podľa ktorého je to zo strany spoločnosti Ortac snaha zachrániť si "holý život". Ortac priznáva, že účelom prieskumnej ťažby je získať čas. "Tento projekt (...) nám dá dostatok času na to, aby sme spolu s komunitou pracovali na väčšom projekte, ktorým je koncept Štureclandu," píše Ortac vo svojej tlačovej správe.

Podľa Kürthyho nie je dôvod naťahovať prieskumnú ťažbu štyri roky. "4000 ton môžu pokojne vyťažiť za polrok a 30. 6. 2013, kedy im končí licencia na hlbinnú ťažbu, môžu dobývací priestor odovzdať." Že to nie je nereálne, potvrdzuje aj tlačová správa Ortacu, v ktorej pre porovnanie udávajú, že v roku 1968 sa podzemným spôsobom vyťažilo 32 000 ton za rok.

Silver Jurtnius

Poslanecká kancelária znovu otvorená

Vážení spoluobčania,

poslanci Mestského zastupiteľstva Norbert Boldiš, Ing. Beata Kirková, Ing. Janka Volková, Dušan Privalinec a Mgr. Igor Kríž vás pozývajú na stretnutie v poslaneckej kancelárii, ktoré sa uskutoční v utorok 15. októbra 2013 v čase od 12.00 do 18.00 hod. v Mestskom kultúrnom stredisku (na prízemí vľavo).

Milí Kremničania!

Nie je mi jedno, po akých cestách jazdíme. Nie je mi jedno, aká je kvalita vzdelávania našej mládeže. Nie je mi jedno, ako je tým najslabším z nás poskytovaná sociálna starostlivosť. Nie je mi jedno, ako kvalitné a dostupné sú v našom regióne služby v zdravotníctve. Nie je mi jedno, aká je ponuka kultúrnych podujatí – ako je podporovaná tvorivosť. Nie je mi jedno, aké sú podmienky na šport. Nie je mi jedno, ako sa u nás cítia hostia – čo môžu u nás zažiť. Nie

je mi jedno, v akom prostredí žijem.

Práve do toho všetkého môže a má vyšší územný celok veľa čo povedať. Má svojim občanom slúžiť a o túto službu v zastupiteľstve VÚC sa u Vás uchádzam.

Čo mám v pláne?

Mojou ambíciou je presadzovať korektný a spravodlivý prístup ku všetkým poskytovateľom sociálnej starostlivosti a ďalší rozvoj spektra sociálnych služieb, dbať na zabezpečenie kvality a dostupnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

V oblasti kultúry sa predovšetkým budem zasadzovať za podporu miestnych festivalov a možností rozvoja a prezentácie vlastnej tvorby, invencie, podporu amatérskej umeleckej činnosti aj moderných umení.

Chcem sa zamerať na oblasť cestovného ruchu. Historické, kultúrne a prírodné bohatstvo Kremnice a okolia je tým skutočným bohatstvom a aj potenciálom pre fungujúci cestovný ruch - doposiaľ však nedostatočne využívaným. Treba pretnúť sieť čiastkových záujmov a podporiť spoluprácu prevádzkovateľov rekreačných a hotelových zariadení, organizátorov športových a kultúrnych podujatí, organizácií a združení cestovného ruchu, prehĺbiť spoluprácu okolitých miest a obcí, spoluprá-

cu VÚC s miestnymi samosprávami pri získavaní prostriedkov z fondov EÚ, zamerať sa aj na rozšírenie siete cyklotrás, turistických chodníkov a zároveň obnovu už existujúcich. Podporiť lepšiu, výraznejšiu a efektívnejšiu propagáciu tunajšieho unikátneho spektra možností poznávania, oddychu, rekreačných a športových aktivít, aby sa v Kremnici nerealizovala väčšinou len „jednodňová turistika“.

Vzhľadom na nelichotivý stav cestnej infraštruktúry sa budem snažiť presadzovať použitie adekvátneho objemu finančných prostriedkov na cielenú obnovu cestnej siete (cesta II/578, cesty III. triedy v Kremnici a okolí).

Cestovný ruch, a vôbec celé naše pôsobenie, by malo byť citlivé a šetrné k

prírode. V tejto súvislosti aj na pôde VÚC budem zaujímať stanoviská a prijímať rozhodnutia proti ťažbe zlata.

Verím, že Vám nie je jedno, čo sa u nás deje, čo sa nás týka. Podme sa k tomu vyjadriť 9. 11. 2013 – Voľby do orgánov samosprávnych krajov. Aby bolo aj Kremnicu v Banskej Bystrici počuť a nezabúdalo sa na ňu.

MUDr. RADOVAN JUNAS

42 rokov, lekár-neurológ, muzikant, organizátor spoločensko-kultúrnych podujatí, ženatý, tri deti, KREMNIČAN.
www.radovanjunas.sk

Región priateľivý k domácim aj hosťom

Kandidáti na poslancov do Zastupiteľstva BBSK za koalíciu SMER-SD, KDH

**MUDr.
Radovan
Junas**

**Ing.
Božena
Kováčová**

**MUDr.
Vladimír
Flimer**

**Jozef
Tomčáni**

Sociálne služby

- podporovať rozvoj sociálnych zariadení okresu s cieľom zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb,
- starostlivosť o starších a na pomoc odkázaných občanov je našou prioritou.

Šport

- podporovať športové podujatia v našom okrese,
- vytvárať podmienky pri výstavbe nových športovísk v obciach,
- transparentne využívať financie pre šport a mládež.

Financie a rozpočet

- presadzovať vyrovnané rozpočtové hospodárenie na zabezpečenie kompetencií BBSK,
- podporovať opatrenia na zníženie zadĺženosti a udržanie stability v BBSK,
- zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb vo všetkých oblastiach kompetencií.

Školstvo

- rozvíjať sieť škôl a školských zariadení v okrese s cieľom priblížiť ich požiadavkám zamestnávateľov,
- presadzovať rovnaký prístup ku školám rôznych zriaďovateľov.

Doprava

- prioritne podporovať zabezpečenie dopravnej obslužnosti okresu prímestskou hromadnou dopravou a to s ohľadom na dostupnosť a kvalitu cestovania,
- presadzovať cielenú obnovu cestnej siete v okrese.

Územný rozvoj

- podporovať urýchlenú výstavbu rýchlostných ciest a ciest I. triedy v našom okrese,
- podporovať rozvoj cestovného ruchu a vybudovanie nových cyklotrás.

Životné prostredie

- aktívne pôsobiť v rámci svojich kompetencií proti ťažobným aktivitám s nepriaznivým dopadom na životné prostredie.

Spolu v službe pre Vás

Čo nového v starej škole ?

Školský rok je v plnom prúde a v našej škole sa okrem každodenných výchovno-vzdelávacích povinností venujeme mnohým zaujímavým aktivitám.

Výprava nádeje

Naša Výprava nádeje, ktorá odštartovala zberom starého papiera a výťažok putoval na prístroje pre detských onkologických pacientov, pokračovala v Aquaparku v Poprade. Množstvo vyzbieraného papiera nás posunulo do semifinále súťaže. Naš tím tvorili žiaci: Karolína Frzonová, Matúško Hric, Simonka Szabóová, Sandra Hricová, Valentínka Krýzlová a pani učiteľka Mgr. Lucia Šupková.

V plaveckých disciplínach pred kamerami RTVS súperili deti s tímom z Pohorelej, Lúbietovej a Žiliny. Naši reprezentanti prekonali množstvo prekážok: hádzanie farebných loptičiek do nafukovacieho bazéna, slalomové splývanie medzi prekážkami za pomoci ručného skútra, aquazorbong – pohyb vo vodnej guľi a vodnom nafukovacom valci, štafetu, ktorá pozostávala z prekonania horolezeckej steny, skladania pojmov z rozhádzaných písmen, lovenia pojmov pod vodou, hľadania bezpečnostného kódu v zavesených tubách, odkódovanie plávajúcich kolies a preplávania určeného úse-

ku v trojici za 6 minút. V semifinále skončili na 3. mieste a vyhrali pre školu sumu 200 €. Kamarátom tak zabezpečia nákup trampolíny na skákanie. Touto cestou ďakujeme našim žiakom, ktorí prispeli do zberu papiera, našim súťažiacim a pani učiteľke za skvelú reprezentáciu školy. Súťaž bude odvysielaná v dohľadnej dobe na STV 1 v sobotu v dopoludňajších hodinách.

Vitajte v dobe technickej

V tomto školskom roku realizujeme dva projekty. V projekte Vitajte v dobe technickej sa naši žiaci venujú vynálezom, ktoré zmenili svet. Riešia hlavolamy, zostrojujú rôzne modely jednoduchých strojov, skladajú stavebnice a robia zaujímavé pokusy. Projekt podporila Nadácia Volkswagen sumou 2 500 €. V rámci realizácie tohto projektu sa uskutoční interaktívna výstava pre našich žiakov Vedecská hračka v škole v spolupráci s Ing. Puobišovou, ktorá sa dlhodobo venuje popularizácii vedy a techniky medzi deťmi.

Interaktívna školská knižnica

Druhý projekt s názvom Interaktívna školská knižnica je venovaná zlepšeniu čitateľskej gramotnosti žiakov. Prostriedkom na dosiahnutie cieľa je zriadenie interaktívnej školskej knižnice premenou klasickej na elektronickú, v ktorej vďaka moderným technickým vymoženostiam, pestrej palety aktivít, bohatej ponuke klasických a e-knží, aktívne prístupom čitateľov, novým metódam práce s informáciami strávia deti i dospelí viac času v imaginárnom svete kníh. Vďaka zmodernizovanej interaktívnej školskej knižnici sa vytvorí informačné centrum školy. Projekt podporilo MŠ VV a Š sumou 2 700€.

Zelená škola

V júni navštívili našu školu hodnotitelia Zelenej školy a skonštatovali, že prijatý akčný environmentálny plán zameraný na tvorbu a ochranu zelene, ako aj 7 krokov k Zelenej škole, boli v plnej miere splnené. Získali sme certifikát a našu školu bude dva roky zdobiť vlajka Zelenej školy, ktorá nás zaraďuje do prestížnej siete európskych škôl chrániacich prírodu.

Záhrada, ktorá učí

Tým sa však naše aktivity v prospech prírody nekončia. Škola využila možnosť zúčastniť sa pilotného projektu Záhrada, ktorá učí. Na základe motivačného listu, ktorý vyjadruje našu snahu zveľaďovať okolie školy, nás realizátor projektu CEEV Živica prizval na spoluprácu. V rámci tohto projektu sa staneme jednou z ôsmich škôl na Slovensku, ktoré vybudujú školskú záhradu pre účely vyučovania. Trojčlenný tím v zložení učiteľ a dvaja žiaci sa zúčastnia dvoch školení zameraných na realizáciu prírodnej školskej záhrady, ktorú potom s celým školským kolektívom vybudujú pri škole. Získame 1 500 € a vytvoríme školskú záhradu, ktorá bude nielen učebnou pomôckou, ale i potešením. Projekt potrvá do decembra 2014.

Nesmieme nás potešilo, že nás oslovil realizačný tím výstavy Kremnické jablko pán predseda Ing. Lichtner a pani Mgr. Fronková. Naši žiaci sa môžu prezentovať na výstave. Navštevníkov potešíme tekvicovými strašiakmi

od výmyslu sveta, ale i kultúrnym programom o čarovnej jesennej úrode.

Druhé prekvapenie nám pripravil starosta Nevoľného pán Štefan Henzel. Ako spoluorganizátor 4. výstavy domácich zvierat v Žarnovici, pozval našich žiakov na túto výstavu, kde bude 500 užitočných zvieratiek. Okrem toho nás v budúcnosti navštívia v našej ekoučebni aj drobnochovatelia, aby našim žiakom priblížili spôsob chovu a starostlivosti o domáce zvieratá.

Veľmi sa tešíme takýmto formám spolupráce a ďakujeme všetkým, ktorí si myslia, že žiaci a učitelia môžu byť skvelými partnermi či divákmi pri organizovaní zaujímavých podujatí pre verejnosť.

Dni venované zdraviu

Okrem týchto veľkých akcií máme každý mesiac tematické dni venované zdraviu, medziľudským vzťahom a témam, ktoré sa nás týkajú.

V septembri sa uskutočnil Deň mlieka v škole. Žiaci 6. A sa venovali významu mliečnych výrobkov pre zdravú výživu a pochutili si na rôznych druhoch týchto potravín. V Deň srdca žiaci s pani učiteľkou PaedDr. Dobiasovou pripravili plagát a aktivity o tomto dôležitom ľudskom orgáne. Ôsmaci si vypočuli odbornú prednášku v podaní MUDr. Kratochvíla. Deň jazykov bol veľmi zaujímavý. Deviatci v rovesníckom vzdelávaní navštívili žiakov 1. stupňa. Čítali im po anglicky rozprávku o Červenej Čiapke, čiže Little Red Riding Hood, učili ich nové slovička, pripravili zábavné úlohy a premietli na interaktívnych tabuliach kreslenú rozprávku, samozrejme v angličtine. Tieto aktivity boli víťaným sprestrením vyučovania.

Zdá sa, že sa tento školský rok opäť nebudeme nudiť. Dúfame, že prežijeme veľa krásnych a na zážitky plných dní.

Mária Slaštanová,
riaditeľka ZŠ Pavla Križku

Tretí slovenský rekord pre žiakov školy na Angyalovej ulici

Na našej Základnej škole na Angyalovej ulici sa aktívne venujeme environmentálnym aktivitám. Začalo to súťažami v zbere hliníkovej fólie a neskôr tetrapakov, ktoré prebiehali pri príležitosti Envirofilmu. Potom sme pre našich žiakov vymysleli vlastné aktivity. Zbierali sme plastové tégliky, z ktorých sme vytvorili prvý rekord – plastickú mapu Slovenska. Farebné vrchnáčky z fliaš sme premenili na záves s nápisom Kremnica – náš druhý rekord.

6. júna 2013 sme počas Envirofilmu vytvorili z plastových vajíčok korále. Vajíčka sme zbierali dva roky a korále, ktoré sme z nich urobili mali dĺžku 131,5 m.

Stali sa naším tretím Enviro čistým rekordom. Máme veľkú radosť, že aj týmito súťažno-hravými aktivitami učíme našich žiakov, aké dôležité je separovať odpady. A že sú veľmi aktívni, o tom svedčí aj 52 kg vybitých bateriek a 664 kg elektroodpadu, ktoré sme odovzdali v minulom školskom roku. V týchto aktivitách budeme pokračovať aj naďalej.

Aj Vy, obyvatelia Kremnice, ktorí máte doma vybité baterky, či nefunkčné elektrospotrebiče, môžete ich doviezť do našej školy a my sa postaráme o ich odvoz a recykláciu, ktorú zabezpečuje program Recyklohry, do ktorého je naša škola zapojená. Týmto

spôsobom aj naši malí žiaci, aj my veľkí urobíme opäť niečo pre našu Zem.

Barbora Čižniarová, koordinátorka ENV

Kalendár významných osobností

●● október 2013

7. 10. 1823 sa v Pliešovciach narodil **Ondrej Červenák**, národohospodár, osvetový pracovník. Študoval v Bratislave, na banskej akadémii v Banskej Štiavnici, absolvoval študijné cesty po Belgicku a Anglicku. Jeho pôsobenie – bankský úradník v Kremnici, v Tajove, v almásovyvských železiarňach v Kluknave, kontrolór medených hámrov v Banskej Bystrici, úradník sporiteľne v Martine, pokladník Matice slovenskej. Priekopník slovenskej národohospodárskej vedy, autor moderných celouhorských ekonomických koncepcií. Zomrel 22. 2. 1887 v Martine.

■ **190. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník I (1986), s. 423.*

8. 10. 1873 sa v Kremnici narodil **Jozef Dohnány**, hudobný skladateľ a organizátor. Maturoval na gymnáziu v Kremnici, techniku študoval vo Viedni, Ing. Jeho pôsobiská – inžinier v Linzi, vo Viedni a v Innsbrucku, prednosta Riaditeľstva Československej dopravy v Bratislave. Venoval sa aj praktickej botanike. Priekopník slovenského rýchlopisu. Zomrel 27. 12. 1947 v Bratislave.

■ **140. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník I (1986), s. 486.*

10. 10. 1508 v Baia Mare zomrel **Ján Turzo**, obchodník, komorský funkcionár, bankský podnikateľ, zakladateľ veľmožského a medzinárodno-podnikateľského postavenia rodu Turzovcov. V roku 1475 uzavrel so stredoslovenskými bankskými mestami dohodu, ktorou sa zaviazal odvodniť zatopené bane. Projekt však skrachoval. Podnikateľsky postupne preníkol do banksobystrického medeneho revíru a zmocnil sa všetkých baní v tomto revíri. V 90. rokoch spolu so synom Jurajom a s Fuggerovcami založili mediarsky podnik Turzovsko-fuggerovskú spoločnosť. Jeden z najbohatších a najvplyvnejších mužov Uhorska. V roku 1498 dostal za pôžičky kráľovi do prenájmu Kremnickú bankú a mincovnú komoru aj s príslušnou hodnosťou. Narodil sa 30. 4. 1437 v Levoči.

■ **505. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník VI (1994), s. 148 – 149.*

13. 10. 1813 sa v Kremnici narodil **Alexander Kommenovič**, matematik, geodet, vysokoškolský učiteľ. Absolvoval Institutum geometricum v Pešti. Jeho pôsobiská – praktikant pri vymeriavaní Tisy, hlavný inžinier berehového úseku pri regulácii Tisy, profesor matematiky na priemyselnej škole palatína Jozefa a na vysokej škole technickej v Pešti. Zomrel 22. 4. 1869 v Budapešti (Maďarsko).

■ **200. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník III (1989), s. 155.*

13. 10. 1913 sa v Ladomeri narodil **Zorard Truska**, ekonóm. V rokoch 1924 – 1931 študoval na gymnáziu v Kremnici, ďalej na KU v Prahe, na UK v Bratislave, 1940 JUDr. Jeho pôsobiská – pracovník Riaditeľstva cestovného ruchu, vedúci odboru cestovného ruchu Povereníctva priemyslu a obchodu, splnomocnenec Slovenských hotelov, zástupca riaditeľa Turistu, riaditeľ Čedoku na Slovensku, pracovník Predsedníctva SAV, špecialista pre otázky cestovného ruchu a telovýchovy Kancelárie SNR, Úradu vlády SSR v Bratislave, od roku 1978 na dôchodku. Zakladateľ ekonomiky cestovného ruchu na Slovensku ako samostatného odvetvia národného hospodárstva. Zakladateľ vysokoškolského štúdia cestovného ruchu na VŠE v Prahe a v Bratislave. Autor skript a prekladateľ príručiek o cestovnom ruchu. Zomrel 13. 11. 1984 v Bratislave.

■ **100. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník VI (1994), s. 134.*

MINKA, Jozef (2005). Významné osobnosti Žiaru nad Hronom..., s. 102.

17. 10. 1728 v Banskej Štiavnici zomrel **Ján Gottfried Hellenbach**, bankský podnikateľ, lekár, komorský gróf. Lekár na cisárskom dvore i na dvore F. Rákociho II., neskôr lekár, bankský podnikateľ a hlavný komorský gróf v Banskej Štiavnici. Majiteľ baní v Banskej Štiavnici a Kremnici. Prívrženec F. Rákociho II., ktorý ho v roku 1703 vymenoval za správcu troch stredoslovenských bankských komôr, bankských miest, baní a mincovne v Kremnici. V Kremnici dal raziť množstvo medených mincí, ktoré spôsobili biedu, hlad a nespokojnosť medzi bankským robotníctvom. V rokoch 1706 – 1708 vznikali početné vzbury baníkov v Španej Doline, v Kremnici, v Banskej Štiavnici, v Smolníku a i. Vzburu v Banskej Štiavnici dal potlačiť vojskom, pričom 3. 10. 1707 zastrelili pätnásť a zranili vyše tridsať baníkov. Narodil sa v roku 1659 v Banskej Štiavnici, zdroj presný dátum neuvádza.

■ **285. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník II (1987), s. 314.*

18. 10. 1758 v Štítniku zomrel **Pavol Major**, historik. Navštevoval školy v Kremnici, v Kameňanoch, v Ožďanoch u rektora J. Farkaša a kazateľa J. G. Oertela, potom študoval v Banskej Bystrici, v Kremnici, v Prešove, v Štítniku a na univerzite vo Wittenbergu. Jeho pôsobiská – evanjelický kňaz v Rožňave, v Banskej Bystrici, v Štítniku. Venoval sa štúdiu kódexov a rukopisov. Narodil sa 22. 2. 1711 v Kremnici.

■ **255. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník IV (1990), s. 34.*

18. 10. 1928 sa v Turčianskych Tepliciach narodil **Dušan Valocký**, akademický maliar. V rokoch 1949 – 1955 študoval v Bratislave na Vysokej škole výtvarných umení a tu v rokoch 1955 – 1965 pôsobil ako asistent. Žije v Bratislave. Ku Kremnici ho viažu rodinné vzťahy a výtvarné motívy. Autor komorných a monumentálno-dekoratívnych malieb, krajinárskych a vedutových kompozícií.

■ **85. výročie narodenia**, *VÁROSS, Marian (1987). Kremnickí výtvarníci včerajška a dneška, [nestr.].*

Z listu, ktorý pre KJKK a „sympatizantov maliarstva“ v Kremnici napísal v roku 2008, pre Vás vyberáme:

„V roku 1955 – 1956, keď som ako absolvent VŠVU na oddelení krajinárskej maľby diplomoval kompozíciou s tematikou veduty

mesta Kremnice, hodlal som sa stať pokračovateľom prerušenej tradície, ku ktorej vyzývala prerušená tvorivá a životná púť Gejzu Angyala, ktorého som s úctou navštevoval a postupne i získal maliarsku technickú výbavu a farby. Záhradný letník v jeho domovskom prostredí som namaľoval pre potešenie jeho panaj. Moje periodické, hoc obmedzené, letné pobyty krajinára nemali však primerané ateliérové zázemie. V drevárni rodinného domu som akurát mohol dopĺňať zásoby farieb, aby na druhý deň za vhodného počasia som mohol naplňať svoju tvorivú víziu, hlavne v okolí kremnického regiónu! O diplomovú prácu, ktorú som vtedy ponúkal, nebol na úradoch záujem a tak zmizla bez stopy. Rekonštrukčné obdobie vojny poškodeného mesta v roku 1956, v období, keď som žiadal o ateliér, bolo zavalené inými prioritami a tak moje usídlenie v Kremnici bolo nemožné.“ „Asi v r. 1958 som si v kremnickom teréne osvojil fauvistické, či postkubistické stvárnenie motívov. V Bratislave však

ešte ako asistent som už vyvíjal maľbu, ktorej vzorom bola svetová moderna a hlavne imaginatívna maľba a lyrická abstrakcia! Dospel som až k plastickému reliéfnemu vyjadrovaniu vidín, symbolov atď. Toto ateliérové neoficiálne exponovanie ma postupne zaradilo medzi čierne ovce, keďže s ďalšími, ktorí sa takto profilovali – „pololegálne“, normalizátori po okupácii 1968 riadne zatočili!! Od roku 1969 som preto sústredil svoje letné pobyty znovu realistické tvorbe v kremnickom regióne! Do roku 1980, kedy vládne opatrenia zamedzili úradom nákupy umeleckých diel (s výnimkou vyvolených, preverených a laureátov) som maľoval veduty: v Žarnovici, Žiari nad Hronom, v Hornej Vsi, v Trnavej Hore, v Kopernici, v zákutiach Veterníka v Kremnici, v Jastrabej. Vedutu z Jastrabej zakúpila vláda v r. 1980, keďže jej podpredseda Ing. Július Hanus bol môj trvalejší ochranca. V Kremnici a na okrese v Žiari nad Hronom, môj trvalejší prajný ochranca dbal na to, aby koncom každej mojej maliarskej letnej „žatvy“, okres kúpil pár obrazov. Bol to Ing. Peter Berčík. No musím uviesť, že malá zbierka malieb v Múzeu mincí a medailí v Kremnici tiež vznikla len zásluhou prajného vedenia! V osemdesiatke už paleta odpočívala! Lekári strážia moje zdravie a sloboda ma teší!!“

19. 10. 1938 v Bratislave zomrel **Bohuslav Križko**, bankský inžinier, vynálezca. Syn archívára Pavla Križku. V rokoch 1870 – 1875 navštevoval ľudovú školu, 1875 – 1883 študoval na reálke v Kremnici. Učil sa i za pekára. Nasledovali štúdiá na Baníckej a lesníckej akadémii v Banskej Štiavnici, na vysokej škole technickej v Berlíne-Charlottenbergu, 1889 Ing. Jeho pôsobiská: v rokoch 1887 – 1889 inžinier-praktikant v Kremnici, neskôr správca baní v Roždeni, hlavný bankský inžinier v Almašul Mare, vo Valea Dassului, v Batesi, v Lupeňi, v Nyiregyháze, hlavný vládný komisár pre banké a hutnícke záležitosti v Bratislave, od roku 1931 na dôchodku. V roku 1887 zaviedol verejné osvetlenie v Kremnici, bolo to prvé verejné osvetlenie v Uhorsku, a prvý verejný telefón. Zaviedol novú administratívu baníctva a hutníctva na Slovensku. Autor mnohých vynálezov. Do banskej praxe zaviedol parnú turbínu, pohon elektrickým prúdom a p. Predseda odboru pre technické názvoslovie Matice slovenskej. Narodil sa 24. 3. 1864 v Kremnici.

■ **75. výročie úmrtia**, *Slovenský biografický slovník III (1989), s. 266.*

21. 10. 1873 sa v Kremnici narodil **Gustáv Moesz**, botanik, mykológ. Už ako malý chlapec sa zaujímal o prírodu. Veľa času trávil v kremnických lesoch a zbieral kamene. Študoval na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici a na vyššej reálke v Kremnici, prírodopis a chémiu na univerzite v Budapešti. Jeho pôsobiská: asistent na Katedre mineralógie a petrografie peštianskej univerzity, profesor na vyššej reálke v Brašove, pracovník botanického oddelenia Národného múzea v Budapešti, v roku 1919 počas Maďarskej republiky rád riaditeľ botanických zbierok maďarského Národného múzea, po jej potlačení zbavený riaditeľského úradu a docentúry, od roku 1931 opäť riaditeľ botanických zbierok Národného múzea, od 1941 na dôchodku. Jeho vzťah ku Kremnici: „Aj keď Gustáv Moesz zomrel v Budapešti, nikdy nezabudol, že bol rodom Kremničan. Za svojo života sa rád vracal do tohto kraja a vo svojich vedeckých prácach rád siahal po slovenskej tematike. Z nich treba spomenúť najmä úvahu „Baryt, antimónit a pyrit z Kremnice“ a „Údaje k flóre Tekovskej župy“... *KEJST, Juraj, 1986. Významný vedec: pred štyridsiatimi rokmi zomrel Gustáv Moesz. Smer. 38(287), 12.* Zomrel 8. 12. 1946 v Budapešti (Maďarsko).

■ **140. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník IV (1990), s. 208 – 209.*

22. 10. 2003 v Kremnici zomrel **Andrej Peter**, akademický sochár-medailér. Od roku 1937 žil, pracoval a tvoril v Kremnici. Od 12. 8. 1937 do 31. 12. 1978 pôsobil v Štátnej mincovni Kremnica. Sem nastúpil na žiadosť svojho profesora Otakara Španiela, pretože tu bolo potrebné posilniť a budovať medailérstvo. V mincovni pôsobil ako sochár-medailér, umelecký poradca a od roku 1952 ako vedúci výtvarného úseku. Počas účinkovania v mincovni vytvoril množstvo významných prác a zaslúžil sa o jej dobrú povesť. V rokoch 1966 – 1968 externe učil na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Kremnici. Narodil sa 13. 11. 1912 v Palanoku okr. Mukačevo (Ukrajina).

■ **10. výročie úmrtia**, *Peter, Andrej. In: Dotazník Biografického oddelenia MS (1979). HAIMANN, Petr (2006). Slovník autorů a zhotovitelů medailí, plaket, vyznamenání a odznaků..., s. 343 – 348. *Pozn.: podrobnejšie informácie o Andrejovi Petrovi sme uviedli v KN 11/2013 a sú dostupné aj na: <http://www.kjkk.sk/domain/flox/files/kalendar-osobnosti/rok-2012.pdf>*

27. 10. 1868 sa v Donovaloch-Hanesoch narodil **Ján Longauer**, ľudovýchovný pracovník, kňaz. Ľudovú školu navštevoval v Donovaloch, ďalej študoval na gymnáziu, teológiu na seminári v Banskej Bystrici, v roku 1893 bol vysvätený za kňaza. Jeho pôsobenie – rímskokatolícky kaplán vo Veľkých Uherciach, v roku 1894 v Jastrabej, 1895 v Novej Bani, 1897 vo Zvolene a vo Zvolenskej Slatine, 1898 – 1901 rímskokatolícky kaplán v Kremnici, 1901 – 1913 v Kláštore pod Znievom, 1913 – 1936 farár v Lovči, 1930 titulárny kanonik. Banskobystrický biskup Marián Blaha si ho vybral za svojho poradcu. Bol národne orientovaný o čom svedčí aj jeho myšlienka: „Veriacich odháňa ten kňaz, ktorý neovláda slovenčinu, za čo sa nebude môcť ani pred Bohom vyhovárať“. Autor obrany slovenčiny. Propagoval spolky triezvosti. Podporoval chudobných a dobročinné ústavy. Nadaným mladým ľuďom prispieval na štúdium. Spolu so Zoltánom Halkom, svätokrížskym farárom, zorganizoval v roku 1919 pietnu spomienku pri príležitosti 50. výročia úmrtia biskupa a prvého predsedu Matice slovenskej Štefana Moysesu. Zomrel 28. 10. 1936 v Lovči, kde je aj pochovaný.

■ **145. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník III (1989), s. 423. MINKA, Jozef (2005). Významné osobnosti Žiaru nad Hronom a okolia, s. 131 – 132.*

29. 10. 1783 sa v Žiari nad Hronom narodil **Štefan Petruš**, kňaz, spisovateľ. Študoval na gymnáziu v Kremnici, vo Vacove, v Banskej Bystrici, filozofiu v Bratislave, teológiu v Trnave, 1806 vysvätený za kňaza. Jeho pôsobiská – rímskokatolícky kaplán v Dubovej, 1807 v Kremnici, vo Valaskej, administrátor v Slovenskej Ľupči, farár v Čiernom Balogu, v Hornej Lehote, 1829 farár, 1831 dekan slovenskoľupčianskeho dištriktu v Ponikách. Autor diela napísaného v latinčine Historicko-štatistický popis farnosti na Čiernom Hrone, v ktorom čerpal zo života čiernohronských drevorubačov a divadelnej hry Rajnoha (1823, prvá slovenská divadelná hra so zbojníckou tematikou). Venoval sa i archeológii. Zomrel 17. 9. 1831 v Ponikách, počas cholerovej epidémie.

■ **230. výročie narodenia**, *Slovenský biografický slovník IV (1990), s. 456. MINKA, Jozef (2005). Významné osobnosti Žiaru nad Hronom a okolia, s. 16 – 18.*

Knižné novinky v Oddelení literatúry pre dospelých

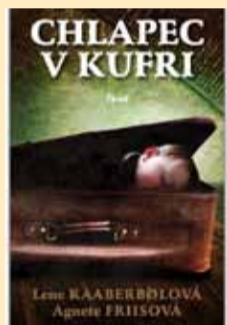
Susan Abulhawová – Brieždenie v Dženíne

Jednouchej palestínskej rodine Abulhidžovcov z generácie na generácie zabezpečujú živobytie olivové háje. Po vzniku štátu Izrael (1948) stratia domov a pôdu a dostanú sa do utečeneckého tábora v Dženíne. V tábore prichádza rodina o malého chlapca. Unesie ho izraelský vojak a vychováva ho so svojou neplodnou manželkou podľa židovských tradícií. O sedem rokov sa v rodine Abulhidžovcov narodí malá Amál, no zakrátko sa z nej stane úplná sirota. Mladosť v sirotinci, štúdium a život v Amerike i návrat strateného brata Amál dodajú silu a chuť zvládnuť tragické udalosti v osobnom živote. Nešťastie spôsobia ďalšie politické udalosti. Láska, krátke šťastie a vášeň sa zmenia na popol a hrdinku drží pri živote len povinnosť postarať sa o malú dcéru.

Denisa Čizmarová – Ani s mužmi, ani bez nich!

Štyridsiatničky chcú chlapcov s fantáziou a pochopením. Taká je aj Renáta, ktorá po rozvoje žije len pre svoju dospievajúcu dcéru. Zrazu sa musí vyrovnáť s tým, že dcéra začína žiť vlastný život a ona je čoraz častejšie sama. Uvedomuje si, že musí chytiť osud do vlastných rúk a poriadne na sebe popracovať. Renátu držia nad vodou dlhoročné priateľky – Tina a Lenka. Tina je extravagantná, vyzývavá a život berie s ľahkosťou a humorom. A to aj napriek tomu, že má trápenie, o ktorom jej priateľky ani netušia. Lenka je naopak poslušná manželka a ukážková matka, ktorá žije iba pre svoju rodinu. Kým nezistí, že život môže byť aj vzrušujúci. Všetky tri majú spoločný cieľ – milovať a byť milované. Podarí sa im nájsť pána Úžasného alebo im je súdené kritizovať chlapcov až do konca života?

Lene Kaaberbolová – Chlapec v kufri

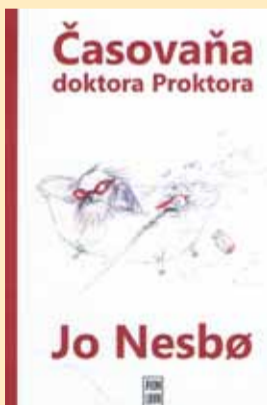
Nestáva sa každý deň, aby niekto na hlavnej železničnej stanici v Kodani vybral z úschovne ťažký kufor a našiel v ňom asi trojročné dieťa, chlapčeka v bezvedomí, ale inak krásneho, zdravého, po akom túži vari každý bezdetný manželský pár. Práve toto sa prihodilo Nine Borgovej, matke dvoch detí a zanietenej dobrovoľníčke Červeného kríža. Chlapček pochádza z Litvy. Nina sa pustí do pátrania na vlastnú päsť. Do prípadu sú zapletení majetní dánski rodičia, ktorí potrebujú nové obličky pre svoje choré dieťa, dvojica Jučas a Barbora, ktorá sa živí pokútnym obchodom s bezpečnostnými systémami, všemocná hlava kodanskej mafie Bukowski, kamarátka Karin, ktorá príde o život. Nina a napokon aj polícia stoja pred neľahkou úlohou. Podarí sa vrátiť dieťa jeho matke Sigite a prekaziť obchodovanie s ľudským tovarom?

Liza Marklundová – Atentátnik

V Štokholme vrcholí príprava letnej olympiády. Na novom štadióne vybuchne bomba. Zabije Christinu Furhageovú, významnú švédsku podnikateľku, ktorá šéfuje vyše tisícke mužov pri organizovaní olympiády. Polícia začína intenzívne pátrať po vrahovi. Kde ho hľadať? Medzi teroristami alebo v najbližšom okolí vedenia prípravného olympijského výboru? Len vytrvalá reportérka Annika Bengtzonová nachádza súvislosti, ktoré ostatní akoby nechceli vidieť.

Knižné novinky v Oddelení literatúry pre deti a mládež

Jo Nesbo – Časovaňa doktora Proktora

Doktor Proktor sa rozhodne nájsť svoju starú lásku Julietu Margarínovú. Vyraza za pomoci svojho starého vynálezu - časovane, do minulosti, aby zmenil chod udalostí. Lisa dostane šifrovanú správu s volaním o pomoc. Doktor Proktor sa bez pomoci nemôže dostať naspäť z minulosti. Nedá sa nič robiť. Lisa a Bule, doktorovi verní priatelia, podnikajú svoje životné dobrodružstvo – kúpeľ do minulosti, ktorým sa dostávajú do Paríža spreď 40-tich rokov.

Kjartan Poskitt – Agáta Papagájová a lietajúca hlava

Táto kniha je o škole na Nepárnej ulici, kam Agáta chodí aj s trafenou Ivou, ktorá cestou dolu berie schody po štyroch. A s Martou, ktorá je veľká a zavalitá a premôže hociktorého chalana. Slečna Hundravá, najvtipnejšia učiteľka, ich zakaždým niečím prekvapí. Keď si chce zastrúhať ceruzku, najprv si nasadí ochranné okuliare a rukavice. Minule napríklad chcela Marte odŕať hlavu sekerou z kartónu, lenže tá hlava odletela a napokon vybuchla! (Vhodné pre čitateľov od 9 rokov.)

Georgie Adams – Čarohľadačky – Čarovné kryštály

V Karizme, kráľovstve plnom zázrakov, sa stratilo trinásť vzácnych čarovných strieborných prívěskov. Čarohľadačka Sisa našla už šesť stratených prívěskov, no na ceste do Ladovej krajiny má v päťach čarodejníka Zorgana. Strpčuje jej život rôznymi protivensťami, aby jej hľadanie poriadne sťažil. Komu sa ako prvému podarí nájsť krehkú snehovú vločku odliatu zo striebra? (Vhodné pre čitateľov od 7 rokov.)

Thomas Brezina – Čarodejný hrad – Rytiersky turnaj

Na čarodejnom hrade je všetko hore nohami. Na počesť kráľa sa má konať veľký rytiersky turnaj. Bude to nerovný súboj Maxa, najmladšieho z detí hradskeho pána, so silným Damianom, omnoho starším synom rytiera Dragomíra. Lenže ak Max prehrá, stratí jeho rodina svoj domov. Pomôžu mu zvíťaziť jeho kúzla alebo zázračný nápoj?

Október a seniori

Mesiac október patrí už tradične starším. Teda presnejšie, že sa vyznačuje úctou k starším. Preto sme sa aj my v knižnici rozhodli, že urobíme krok k Vám a aspoň troškou sa Vám pokúsime spríjemniť jeseň života. Počas celého mesiaca budete mať možnosť rozšíriť rady našich čitateľov. Jedinou podmienkou je **vek nad 62 rokov** a radosť z čítania ☺ Týmto si zaručíte **registráciu na 12 mesiacov zadarmo**. Tešíme sa na Vás!

Autorská beseda spojená s autogramiádou a predajom kníh

24. 10. 2013 /štvrtok/ o 16.00 hod.

v priestoroch čítárne

Dovoľujeme si Vás pozvať na stretnutie s autorkami Natou Sabovou a Lenou Riečanskou.

Nata Sabová

v súčasnosti žije v Smoleniciach, má rada prírodu, staré zámky, hrady a zrúcaniny, starodávnu a folkovú hudbu. Venuje sa tiež maľbe na drevo, rada pracuje s photoshopom, píše blogy a samozrejme knihy ☺

Tvorba: Všetky romány sú mysteriózne ľúbostné romány, určené pre ženy a dievčatá od 15 rokov. Ako sama autorka tvrdí, sú písané pre radosť, od dych a uvoľnenie. Venuje sa v nich rôznym témam medzi nebom a zemou, sú

plné tajomna a nadprirodzena. Inšpiráciu jej prinášajú sny, tiež fantázia, prečítaná literatúra, dokonca aj skutočná história. Všetko premení podľa svojich predstáv. Postavy – bytosti – inými autormi znázorňované zväčša so zlými až hrôzostrašnými vlastnosťami, podáva po svojom.

Romány: Zuzanina skrytá tvár, Ochrankyňa, Neodolateľné vábenie, Hry o lásku

Lena Riečanská

žije v Bratislave. Jej život ovplyvňujú ryby, tie zo zverokruhu. Miluje vodu a všetko, čo s ňou súvisí. Je empatická a romantická, miluje poéziu, beletriu, činoherné divadlo, balet aj operu. Rada cestuje a spoznáva nové miesta s fotoaparátom v ruke.

Tvorba: Písanie zdedila po otcovi, ktorý síce nebol spisovateľom, ale dokázal všetko prežité vyrozprávať v množstve zaujímavých, veselých príbehov. Tvorba Leny Riečanskej sa žánrovo zaraďuje medzi spoločenské romány, venované najmä ženským čitateľkám. Čitatelia radi po nich siahajú, najmä dievčatá,

ale aj ženy rôznych vekových kategórií. Jej prvé dielo bol cestopisný román Potulky po Austrálii venovaný členom rodiny. Po podpore priateľky začal postupne vznikať prvý vydaný román Trojlístok z internetnej izby. **Ďalšie romány:** Karolína, neblázní!, Nebo, peklo, raj, Čerešňa na šľahačku

Nenechajte si ujsť príležitosť a bližšie spoznajte autorky slovenskej literárnej scény, ktoré Vám predstavujú svoju tvorbu a prezradia trochu viac o sebe.

Bc. Martina Hoghová
Oddelenie literatúry pre dospelých

5 rokov dávame šancu mladým meniť svoj život

TYMIÁN je občianske združenie, v ktorom rozvíjame aktivity v troch oblastiach. Ekologické, vzdelávacie a mládežnícke. A niekedy aj všetky tri naraz. Neformálne vzdelávanie sa prelína celým spektrom našich aktivít.

Počas tohtoročných prázdnin sme hostili medzinárodnú mládežnícku výmenu s názvom BIO LIFE. Mladí ľudia z Rumunska, Maďarska a Poľska pricestovali, aby sa spoločne s mladými Kremničanmi naučili viac o ekologickom hospodárení, produkcii domácich potravín, ručne si vyrobili niekoľko výrobkov z ovčej vlny plstením, zo zvyškov látok tkaním, šitím, z hlíny hnetením. Popri tom sa učili rozumieť poľštine, rumunčine, maďarčine a najmä si zlepšovali komunikáciu v anglickom jazyku, ale aj iné kompetencie, potrebné pre bežný život, ktoré sa v škole, vo formálnom vzdelávaní, nedajú naučiť. Napríklad pracovať s kamerou a potom strihať videá, tvoriť 4 jazyčný herbár liečivých rastlín, tímovú spoluprácu a pod.

V oblasti vzdelávania tiež využívame koučing, nie len pre mladých ľudí, ktorí sa chcú zlepšovať a majú záujem rozvíjať samých seba, ale aj pre verejnosť, podnikateľky a pod. Koučing je vhodný ako progresívna metóda na sabarozvoj. Kouč je partnerom v rozhovore a pomáha koučovanému nájsť vlastné riešenia pre svoje témy, otázky, prekážky. Nevoláme ich problémy, lebo toto slovíčko v sebe nesie negatívny náboj. Koučing je metóda naladená pozitívne a hľadá do budúcnosti.

Ekologické aktivity sme v poslednom období zviditeľnili zorganizovaním Kremnickej environmentálnej konferencie, Farmárskych trhov, propagáciou malých rodinných fariem pod

značkou Kremnický región. Aj počas mládežníckej výmeny BIO LIFE mladí ľudia strávili na farmách jeden deň, aby sa „naživo“ zoznámili s každodenným životom farmára. V našom novom Centre TYMIÁN si budete môcť objednať a vyzdvihnúť produkty od našich farmárov. V ponuke je kravské, kozie mlieko, produkty z kravského mlieka (syr, oštiepok, tvaroh, smotana, maslo, jogurty) z kozieho mlieka (syry, nakladané, korenené aj údené) z ovčieho mlieka (syr, žinčica, bryndza), ale aj domáce vajička, zajačina, husi a iné podľa aktuálnej ponuky, napríklad bylinky z kunešovských lúk.

Mládežnícka oblasť je v súčasnosti najviac rozvinutá. Mestský mládežnícky parlament je kolektívnym členom TYMIÁNu, čo znamená, že mladí ľudia sú zapájaní do všetkých našich aktivít. MMP v tomto roku 17. novembra oslavuje svoje 5. výročie založenia. Líderka Betty Mršková koučuje MMP a ich samostatné projekty (ATR FEST a MLADÍ V POHYBE). V tomto roku mladí kremničania vycestovali na medzinárodnú mládežnícku výmenu do Poľska, kde 10 dní strávili športom, angličtinou, hrami a novými priateľstvami. Všetky projekty, ktoré sú podporené z programu Mládež v akcii ponúkajú účastníkom možnosť získať medzinárodne uznávaný certifikát neformálneho vzdelávania Youthpass. Je to akési „vysvedčenie“, v ktorom si každý sám zhodnotí 8 kľúčových kompetencií, v ktorých sa počas svojho pôsobenia v pro-

jekte zlepšil, čo sa naučil.

Neformálne vzdelávanie mladých ľudí v rôznych oblastiach podporujeme aj víkendovými vzdelávacími školeniami, ktoré boli v tomto roku zamerané na teambuilding, projektové plánovanie a mládežnícku demokraciu. Okrem toho sa zúčastňujú aj vzdelávania, ktoré ponúka Iuventa, ako napríklad KomPrax, Eurodesk, ale aj iné mládežnícke organizácie INEX, Plusko a pod.

V tomto roku v partnerstve TYMIÁN, MMP Kremnica, CVČ Kremnica a mesto Kremnica rie-

šime projekt NIE JE NÁM TO JEDNO, počas ktorého vzdelávame členov žiackych školských parlamentov všetkých škôl bez rozdielu zriaďovateľa, spolupracujeme s koordinátormi týchto parlamentov a výsledkom by mala byť spracovaná koncepcia práce s mládežou ako základný strategický dokument samosprávy pre oblasť práce s mládežou, ktorý u nás chýba. Projekt sa paralelne rieši v Kremnici a Turčianskych Tepliciach a tešíme sa na výsledky, ktoré si budeme môcť na záver porovnať na pripravovanej medzinárodnej

Konferencii o mládeži. Do tohto dokumentu vkladáme veľa úsilia a energie a očakávame od neho zlepšenie podpory mládežníckej politiky na úrovni mesta.

TYMIÁN otvára svoje ekologické, vzdelávacie a mládežnícke centrum na Kutnohorskej ulici č. 4. Budeme mať otvorené v pondelok, stredu a piatok vždy od 13. do 17 hod. O aktuálnej ponuke kurzov, školení, projektov, súťaží, podujatí budeme verejnosť informovať.

Betty Mršková, riaditeľka občianskeho združenia TYMIÁN

O B R A Z
A ZVUK
PO NOVOM

program
október 2013

15. október, 19.00
VTEDEY NA ZÁPADE

Podľa mnohých filmových kritikov je Vtedy na západe najlepším westernom všetkých čias a tiež jedným z najlepších filmov v dejinách svetovej kinematografie. Pre všetkých milovníkov príbehov z divokého západu je učebnicovým príkladom toho, ako správne nakrútiť skvelý príbeh, ktorý je pre divákov fascinujúci aj mnoho rokov po premiére. Ide o dnes už kultový a v povedomí širokej verejnosti azda najznámejší western. Filmový zážitok pre diváka je umocnený hlavne nezabudnuteľnou hudbou majstra westernovej melódie, slávneho Ennia Morriconeho.
Dráma/western, Taliansko/USA, 1968, MP 12+, 166 min, DVD

16. október, 10.30

VĚRA 68

Gymnastka Věra Čáslavská má na konte stoštyridsať medailí, z toho sedem zlatých a štyri strieborné olympijské. Po strhujúcom víťazstve na olympiáde v Mexiku v roku 1968 ju vyhlásili za najlepšiu športovkyňu sveta a stala sa druhou najpopulárnejšou ženou planéty po Jacqueline Kennedyovej. Celý svet jej ležal pri nohách. V rovnakom roku podpísala manifest Dvetisíc slov a čakal ju spoločenský pád. Dokument Olgy Sommerovej zachytáva nielen osud Věry Čáslavskej, ale ukazuje aj kus československej histórie.

Dokumentárny, CZ, 2012, MP, 90 min, Blu-ray

22. október, 19.00

SNEHULIENKA: INÝ PRÍBEH
Kde bolo, tam bolo, za siedmimi

horami a siedmimi dolami, žilo raz jedno dievča, ktoré nemalo mamu, iba otca. Dievčina sa naučila umeniu svojho otca – slávneho toreadora. Zlá macocha ju však z celého srdca nenávidela a tak Snehulienka jedného dňa ušla s potulnou bandou trpaslíkov a stala sa legendou.

Dráma, Nemecko, 2011, MN 15, titulky CZ, DVD, 96 min.

26. október, 19.00
BANÍCKY CHLEBÍČEK

+ Ja som baník, kto je viac

V roku 1909 bol v banskej oblasti Horného Gemera v okolí Rožňavy vybudovaný jeden z najmodernejších banských závodov v Európe. Po páde komunizmu bola ťažba železnej rudy z ekonomických dôvodov ukončená, v prevádzke zostal len jeden banský komplex. Film

Banický chlebiček sa sústreďuje na obyvateľov gemerskej dediny Rakovnica a cez sériu portrétov jej obyvateľov podáva obraz myslenia celého kraja. Ten sa spája v názore, že počas komunizmu boli šťastnejší a ich život bol kvalitnejší.

Dokumentárny, SK, 2013, MN 15, 60 min, DVD

29. október, 19.00
Zamatoví teroristi

Film rozpráva príbehy troch romantických hrdinov, ktorí fyzicky žijú v prítomnosti, v spomienkach však stále bojujú s komunistickým režimom. Stana, Františka a Vladimíra spája gesto nesúhlasu s realitou 80. rokov, pretavené do podoby terorizmu. Všetci boli odsúdení za paragraf 93 – teror,

aj keď nikoho nezabili, nikomu neublížili. Vlastnou nešikovnosťou odsúdili svoje činy na večný neúspech. Na druhej strane tým, že sa nikdy naozaj nestali vrahmi, umožnili nám načúvať ich príbehom.

Dokumentárny, SK, 2013, MP, 87 min, DVD

30. október, 10.30

Doobedné kino:

Muži v naději

Môže byť nevera základom šťastného manželstva? Šarmantný bonviván Rudolf je o tom presvedčený a s úspechom uplatňuje svoju divokú teóriu v každodennej praxi a to s neutíchajúcim elánom, ktorý je u čerstvého šesťdesiatnika závideniahodný. O to viac potom nechápe naivitu svojho neznesiteľne korektného zaťa Ondreja, ktorý pre samé svedomitie plnenie povinností nevníma, ako nebezpečne sa jeho žena Alice začína nudiť. Milujúci otecko a kamarátsky svokor Rudolf preto ponúkne Ondrejovi niekoľko preverených rád, ako vnieť do umierajúceho manželstva potrebný vzruch.

Komédia, ČR, 2011, MN 15+, 110 min, DVD

Jeseň v pôvabe kameninových záhrad

NBS – Múzeum mincí a medailí srdečne pozýva všetkých seniorov na podujatie **Jeseň v múzeu**, konané pre príležitosti októbra – mesiaca úcty k starším.

Tohtoročné stretnutie v múzeu sa uskutoční v priestoroch Meštianskeho domu, na výstave Pôvab kameninových záhrad, kde si návštevníci okrem potešenia z pohľadu na výrobky kremnickej továrne na kameninu, môžu vyskúšať aj vlastnú zručnosť a tvorivosť.

Jeseň v múzeu sa uskutoční 16. októbra 2013, to je v stredu o 9.30 hod. za špeciálne vstupné 0,50 Eur. Tvorivé aktivity sú v cene vstupného, záujemci si však môžu dokúpiť hrnček za 1 Euro a vlastnoručne si ho vymalovať.

Zamestnanci NBS – Múzea mincí a medailí sa tešia na všetkých seniorov, ktorí prídu na jesenné stretnutie v múzeu.

Spevácke zbory si dôstojne zaspomínali na našich predkov

Tak ako radosť zasvitne bez svetla, by oko celý boží svet v ňom uzrelo, bo všetko nie je krásne abo zreteľné, tak ani duša, žiadna duša bez písmen, vedomie nemá o tom božom zákone.

Textom zo známeho Proglasu začínala dňa 29. 9. 2013 v kostole svätej Kataríny v Kremnici Staroslovienska chrámová pieseň. Spomienková slávnosť spojená s regionálnou prehliadkou speváckych zborov bola venovaná výročiu príchodu solúnskych bratov na naše územie. Organizátormi podujatia boli BBSK – Pohronské osvetové stredisko Žiar nad Hronom a NBS

– Múzeum mincí a medailí Kremnica. Záštitu nad podujatím prijali poslankyňa NR SR Mgr. Viera Šedivcová a PhDr. Eva Hufková.

Pásmom básní, historických textov, no najmä krásnych piesní, medzi ktorými nechýbal ani Starosloviensky otčenáš, si spevácke zbory dôstojne zaspomínali na našich predkov. Cyril a Metod sa zapísali do európskych dejín písom-

nou kultúrou a etickými normami kresťanstva. V čase, keď sa nám otázka gramatiky a jazyka zdá samozrejmosťou, si málokedy uvedomujeme význam, zmysel a dosah ich diela. Každý národ má však svoj začiatok. Práve ten prítomným návštevníkom a hosťom pripomínala sprievodným slovom Mgr. Ľubica Majerová z Múzea mincí a medailí.

Na pôvod kresťanských piesní upozornilo vystúpenie speváckych zborov z pohronského regiónu. Do súťažnej prehliadky sa zapojili štyri spevácke zbory: Žarnov zo Žarnovice, Štiavničian z Banskej Štiavnice, domáci spevácky zbor Chorus Cremniciensis a Cantus Monte Regis z Novej Bane, ktoré podali pomerne vyrovnané výkony. Hodnotila ich odborná porota. Jej predsedom bol PhDr. Alfonz Poliak, PhD., hlasový pedagóg a zbornajster a porotcovské trio dopĺňali PaedDr. Elena Hašková, riaditeľka ZUŠ Kremnica a Dana Malá, učiteľka hudobného odboru ZUŠ Žiar nad Hronom. Ich rozhodnutím bol spevácky zbor Žarnov ocenený bronzovým pásmom, do strieborného pásma boli zaradené spevácke zbory z Kremnice a mužský spevácky zbor Štiavničian. Zlaté pásmo po roku opätovne obhájil mladý, iba trojročný spevácky zbor Cantus Monte Regis.

Za vystúpenie poďakovala v závere všetkým účastníkom prehliadky riaditeľka POS Mgr. Helena Žňavová. V mene organizátorov vyjadrila úctu všetkým členom speváckych zborov a ich dirigentom, ktorí využívajú svoj voľný čas na to, aby spevom vyjadrili lásku ku krásnej piesni a hrdosť na svoj národ.

Mgr. Jela Šuleková,
foto: Soňa Beňová
POS Žiar nad Hronom

Pripomenuli si Cyrila a Metoda

Pri príležitosti Dní európskeho kultúrneho dedičstva NBS-Múzeum mincí a medailí Kremnica, Miestny odbor Matice slovenskej Kremnica, BBSK – Pohronské osvetové stredisko, pracovisko Banská Štiavnica a mesto Kremnica usporiadali literárne pásmo v priestore Kostola sv. Kataríny na Mestskom hrade v Kremnici.

Prítomní boli žiaci vyšších tried ZŠ Angyalova ulica, ZŠ Pavla Križku, všetci študenti Súkromného gymnázia a Školy úžitkového výtvarníctva Kremnica v sprievode pedagógov a viacerí členovia MO MS v Kremnici.

Na podujatí v literárnom pásmo Mgr. Mária Petrová (autorka), Mgr. Mária Bucholcerová (obidve B. Štiavnica) a Mgr. Jozef Páček (Kremnica) pri príležitosti 1150. výročia príchodu Cyrila a Metoda na Slovensko, pripomenuli život a dielo vierozvestcov, ktorí nám priniesli nové písmo hlaholiku a byzantský dvojkriž, ktorý je dnes v štátnom znaku. Pásmo hudobne podfarbila Mgr. Klára Štroff-

ková. Vznik Matice slovenskej v roku 1863 a jej pôsobenie pri 150. výročí priblížil Milan Rybársky. Konštatoval, že pôsobenie matice v Kremnici sa datuje od účasti matičiarov Pavla Križku, Michala Lehotzkého a Franka Šujanského na vzniku Matice slovenskej a uviedol bohatú matičnú činnosť MO MS. Na záver podujatia moderátorka Mgr. Ľubica Majerová vyzvala prítomných, aby si prezreli kolekciu vydaných mincí a medailí s motívom vyobrazenia Cyrila a Metoda, o ktorých bližšie informácie podala Agáta Lešková, pracovníčka múzea.

Milan Rybársky,
predseda MO MS Kremnica

Spoločenská kronika september 2013

naši najmenší

Alex Ferenčík
Teodor Szabó

Rodičom srdečne blahoželáme!

manželstvo uzavreli

Mgr. Martina Prokeinová
a Róbert Polc

Želáme veľa lásky
a porozumenia
na spoločnej ceste životom.

rozlúčili sme sa

Peter Srnka

Česť jeho pamiatke.
Nech odpočíva v pokoji.

Šachový klub v nových podmienkach

Rok 2013 bol pre kremnických šachistov prelomový. Došlo k zrušeniu šachového oddielu a vzniklo občianske združenie Šachový klub Mestské lesy Kremnica so sídlom v budove Mestského kultúrneho strediska.

Do vedenia boli zvolení: Norbert Boldiš ako predseda šachového klubu, Maroš Kraml (podpredseda) zodpovedný za prácu s mládežou a tréningovú prípravu, Jaroslav Wollner (podpredseda) zodpovedný za organizčnú činnosť, Bohuš Wollner (výkonný tajomník) a Ing. Petronela Pajerská (hospodárka). U všetkých môžete požiadať o prihlášku pokiaľ prejavíte záujem stať sa propagátorom šachu v Kremnici a okolí.

Členovia šachového klubu sa okamžite pustili do aktivít na propagáciu tejto krásnej hry. 24. mája sme usporiadali propagačné stretnutie s deťmi prvého stupňa Základnej školy na Angyalovej ulici. Touto cestou ďakujem vedeniu školy, že týmto umožnili aj najmenším sprístupniť tajomné zákutia šachu. 29. júna sme usporiadali prvý šachový turnaj novovzniknutého klubu pre miestnu organizáciu zdravotne postihnutých občanov. Aj keď menší čo do počtu

hráčov, bol určite príjemnou súčasťou športových hier zdravotne postihnutých.

Vyvrcholením letnej sezóny bol I. ročník šachového turnaja venovaný známemu kremnickému lekárovi a veľkému vyznávačovi šachu MUDr. Kazimírovi Kvietkovi. Memoriál MUDr. Kazimíra Kvietka sme usporiadali 3. augusta v divadelnej sále obecného úradu na Kremnických Baniach. Na organizácii sa podieľali Kremnickí lekári a Obecný úrad Kremnické Bane. Prítomní hráči svojou účasťou zaradili turnaj do kategórie celoštátneho významu. 64 hráčov s výkonnosťou triedou presahujúcou 2300 Elo pomohli turnaj zaradiť medzi najlepšie za posledné roky. Víťazom sa stal Rastislav Briestenský (2301 Elo) zo Slovenska Bratislava. Krásnym gestom víťaza sa stal dar – víťazný pohár venoval šachovému klubu, aby sa stal putovným a rozbehla sa tradícia Memoriálu MUDr. Kazimíra

Kvietka. Povestnou čerešničkou na torte sa stala prítomnosť manželky MUDr. Kazimíra Kvietka p. Margita Kvietková. V krátkom príhovore poďakovala organizátorom za prípravu a hráčom za účasť na turnaji venovanom jej milovanému manželovi.

Memoriálom MUDr. Kazimíra Kvietka skončila letná šachová sezóna a začala príprava na hlavnú súťaž 3. ligu. Pred riadiacim výborom nastal vážny problém postaviť súpisu adekvátnu uvedenej súťaži. Nedostatok hráčov spôsobil problém a museli sme hľadať posily inde. Preto od ročníka 2013/2014 bude farby Kremnice hájiť aj Ing. Pavorová z Turčianskych Teplíc, Karol Hollý z Hronoviec a Peter Lupták zo Žiaru na Hronom. Držme našim borcom v novovzniknutom tíme palce. Od septembra začali aj tréningy a to každý piatok od 16.30 do 20.00 v klubovni v budove MsKS.

Norbert Boldiš, foto: Miloš Lacko

Nie je drevo ako drevo

Moja rodina žije v Kremnici už dlho a mestu platí dane pravidelne. Preto si myslím, že máme právo užívať svoj dom aj záhradu bez zbytočných nežiadúcich vplyvov. Čo nám je často odopreté, lebo nie vždy si môžeme otvoriť okno alebo výjsť si na záhradu bez toho, aby nás nezasiahol neznesiteľný zápach.

Kladiete si otázku prečo? Lebo niektorí obyvatelia bytovky č. 62/47 na Dolnej ulici pravidelne používajú na kúrenie nepotrebný drevotrievkový nábytok, či rámy z okien. (Samozrejme, že v bytovke žijú aj rodiny, ktoré si na kúrenie zabezpečia palivové drevo). Viete si predstaviť, ako horí lepidlo z drevotrievkovej dosky, či náter z okenného rámu. Takýto vzduch sa nielenže nedá dýchať, ale aj ohrozuje zdravie ľudí, čo mi tiež nie je ľahostajné, keďže mám dve deti. Niežby ľudia z uvedenej bytovky tak často menili svoj nábytok alebo okná, ale vždy sa nájde nejaký Kremničan, ktorý si ho mení. A kde svoj starý nepotrebný nábytok odvezie? Priamo do dvora našim susedom, ktorí ho veľmi radi skúria. Aj keď mesto na takéto účely pravidelne vykladá veľkokapacitné kontajnery alebo umožňuje doviest' odpad na pozemok technických služieb, ktoré zabezpečia jeho likvidáciu.

Tí Kremničania, ktorí ste si v našom susedstve zriadili spaľovňu odpadu, škodíte nielen mojej rodine, ale aj iným obyvateľom ulice. Nielenže pomáhate znečisťovať vzduch karcinogénmi, ale aj privykáte niektorých obyvateľov uvedenej bytovky na to, že nie je potrebné si zabezpečiť na zimu palivové drevo. Veď niekto ho donesie.

Ingrid Čilliková, foto: MsÚ

Život je pohyb a obezita je jeho nepriateľ

„Ako si udržať zdravie? Nejesť do sýtosti a nebáť sa námahy.“ (Hippokrates)

Nadváha a obezita sa v súčasnosti stávajú jedným z najhlavnejších rizikových faktorov pre vznik zdravotných problémov u našej populácie. Počet obeznych ľudí sa celosvetovo neustále zvyšuje a práve Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom obezity vo všetkých vekových kategóriách.

Kilá navyše nie sú len chybičkou krásy, ale prinášajú celý rad závažných zdravotných a psychologických problémov. Spomedzi iných rizikových faktorov pre vznik vysokého krvného tlaku, cukrovky, vysokej hladiny cholesterolu, problémov s pohybovým aparátom je obezita jednou z prvých v poradí. Najčastejšie k vzniku obezity vedie nedostatok fyzického pohybu, nepravdivé stravovanie, nevyrovnanie príjmu s výdajom energie, nízka konzumácia ovocia a zeleniny.

Väčšina ľudí s nadváhou neje z pocitu hladu, ale prijímaním potravy reaguje na rôzne podnety z okolia – depresie, stres, nuda, televíziu, nečinnosť. A kilá pribúdajú... Málolokedy je príčinou tučnoty vrodená dispozícia alebo ochorenie. Vo väčšine prípadov je obezita dôsledkom nesprávnej životosprávy.

Súčasným vážnym problémom sa stáva nárast obezity nielen u dospelých, ale je zvlášť u detí. Tučné deti postihujú choroby, ktoré by sme očakávali až u dospelého – zvýšená hladina cholesterolu v krvi, vysoký krvný tlak, ochorenia pohybového ústrojenstva či porucha látkovej premeny cukrov. Dieťa je ohrozené poruchami rastu a vývoja, predčasnou pubertou, astmou, chorobami pečene a žľáz. Deti s nadváhou sa stávajú terčom posmeškov, sú odmietané v kolektíve a ťažšie si nájdu kamarátov.

Až z 80% tučných detí sa stávajú tuční dospelí, ohrození predčasným vznikom kardiovaskulárnych ochorení, cukrovky, zhubných nádorov i ďalších civilizačných chorôb.

Pre našu súčasnú mládež je typický nedostatok pohybu, ktorý je v problematike detskej nadváhy kľúčový. Viac času trávia sedavým spôsobom života – počítač, televízna obrazovka, dokonca ani do školy mnohé nechodia pešo. Nevedia, alebo ani nechcú prijať ako fakt, že pohybová aktivita zohráva v detskom veku najvýznamnejšiu úlohu pre upevňovanie súčasného a budúceho zdravia, že je dôležitá pre zvyšovanie telesnej zdatnosti a vytrvalosti, na udržiavanie optimálnej hmotnosti, na podporovanie kvalitného spánku, k lepšiemu vstrebávaniu vápnika do

costí a i. Pohyb znamená pre život približne takú potrebu ako jedlo a tekutiny. Všade kde je pohyb, tam je energia a život.

Riešenie nie je zložitá ani náročná. Je potrebné sa zamyslieť nad úpravou stravy a stravovacích zvyklostí a zvýšenie pohybovej aktivity. V prvom rade si je treba uvedomiť, že detský organizmus sa vyvíja a musí prijať v strave všetky potrebné živiny pre rast a vývoj, takže úpravou stravy sa nemieni prísna diéta. Deti treba naučiť jesť pravidelne, obľúbiť si zeleninu a ovocie a mať za deň toľko pohybu, aby spálili toľko energie koľko prijali.

Jednou z možných ciest ako upozorniť na tento závažný súčasný problém a odborne poradiť je intervencia formou „Kampaň 2013 – „Odstráň obezitu!““. Je výzvou na vytvorenie prospešného systému,

ktorý povedie k zníženiu nadváhy a obezity v populácii.

Kampaň 2013 „Odstráň obezitu!“ bude prebiehať v deň, kedy si pripomíname „Svetový deň výživy“. Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom, dňa 16. 10. 2013 od 7.00 do 10.00 hod. v priestoroch Poradne zdravia na ulici Cyrila a Metoda 23, vám pracovníčky oddelenia podpory zdravia poskytnú vyšetrenie hladiny cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie celkového telesného tuku a predovšetkým odborné poradenstvo. Pre objektivitu výsledku by bolo vhodné byť nalačno, ale nezábudať na pitný režim.

Anna Kubíková, odd. podpory zdravia
Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Žiari nad Hronom

Traťový rekord nebol ani v tomto ročníku Behu do vrchu Kalvária prekonaný

18. septembra 2013 sa uskutočnil XIII. ročník Behu do vrchu Kalvária za účasti 92 pretekárov. Traťový rekord utvorený Martinom Prokeinom z Banskej Štiavnice v roku 2006 s časom 07:23:23 nebol ani tentokrát prekonaný.

Vítazi kategórie – juniory muži: zľava David Brúnn, Erik Urgela a Peter Kováč

V súlade s propozíciami pretekov, držiteľom putovného pohára primátorky mesta Kremnica, udeľovaný víťazovi v najpočetnejšej kategórii, sa stal **Jakub Ďurian** (ZŠ Angyalova). Nakoľko traťový rekord z roku 2006 časom 7:23:23 nebol prekonaný, pohár venovaný Romanom Bérešom obdržal pretekár s dosiahnutým najlepším časom 7:34:07 **Erik Urgela** (MKL Kremnica). **Jozef Mecele** sa ako jediný pretekár zúčastnil na všetkých trinástich ročníkoch. Preteky zabezpečovali:

Združenie Kalvária Kremnica, mesto Kremnica, Centrum voľného času Kremnica, MKL Kremnica, Horská služba okrskov Kremnica, Mestský mládežnícky parlament Kremnica. Ďakujeme sponzorom: mesto Kremnica, COOP Jednota Žarnovica, Ing. Jozef Haurík Kremnické medovníky, Roman Béreš Cyklo Santé Kremnica.

Dorastenky: Darina Groschová a Silvia Matúšková

Milan Rybársky, riaditeľ pretekov, foto: Silver Jurtinus

Začínajú súťaže v stolnom tenise

V úvodnom derby zápase 3. ligy v stolnom tenise remizovalo kremnické A mužstvo v Žiari nad Hronom

Vo vyrovnanom stretnutí sa po štvorhrách a úvodnom kole ujali vedenia 4 : 2 hostia z Kremnice, keď Pavolka prehral s Ferkom, ale Sekaj, Roško a Schmidt svoje zápasy vyhrali. Stretnutie sa aj naďalej pre Kremničanov vyvíjalo priaznivo a udržovali si tesný náskok.

V druhom kole favorizovaný Ferko porazil Sekaju, Roško zvíťazil nad Valuškom, Schmidt nad Repánom. Škoda že Pavolka nedotiahol do víťazného konca dobre rozbehnutý zápas s Barniakom, ktorému podľahol tesne 2 : 3. Stav bol teda 6 : 4 pre Kremnicu, čo stále dávalo šancu na výhru.

V treťom kole domáci však zabrali. Ferko zdolal Roška 3 :

0, Valuška v 5-setovom zápase Schmidta, rovnako veľmi tesne 3 : 2 Barniak Sekaju a z Kremničanov zabodoval len Pavolka 3 : 2 nad Repánom. Po treťom kole bolo teda 7 : 7 a dráma vrcholila.

Vedenie na stranu Kremnice opäť strhol Schmidt, ktorý v krásnom zápase porazil Ferka 3 : 1, potom hosťom vyšlo taktické striedanie, keď Pavolku nahradil Petrik, ktorý si poradil v dramatickom zápase s Valuškom 3 : 2, pričom v piatom rozhodujúcom sete už prehrával 0 : 6! Kremnica viedla 9 : 7 a víťazstvo mala na dosah. Navyše Sekaj viedol nad Repánom 2 : 0 a zdalo sa byť rozhodnuté. Avšak vedenie neudržal a prehral opäť 2 : 3.

V poslednom zápase podľahol Roško hladko Barniakovi 0 : 3 a zrodila sa remíza.

Body za Kremnicu

(výhra/prehra): Pavolka 1/2 Sekaj 1/3 Schmidt 2/2 Roško 2/2 Petrik 1/0, štvorhry Sekaj-Petrik 0/1, Schmidt-Pavolka 1/0

Najbližšie hrá Kremnica A dvakrát vonku

12. októbra s Podkonicami a Lokomotívou Banská Bystrica, 26. októbra s Brehmi a Hlínikom nad Hronom. Prvé domáce stretnutie bude 9. novembra s Doprastavom Zvolen B a s Rimavskou Sobotou B.

Jozef Petrik

p. č.	kategória	meno, priezvisko	škola	čas
1.	mladší žiaci	Ďurian Jakub	ZŠ Angyalova	9:27
2.	"	Gordulič Filip	ZŠ Angyalova	9:42
3.	"	Tilesch Denis	ZŠ Angyalova	10:03
1.	mladšie žiačky	Mazúrová Timea	ZŠ P. Križku	11:38
2.	"	Bieliková Monika	ZŠ Angyalova	11:50
3.	"	Ertlová Monika	ZŠ P. Križku	12:39
1.	starší žiaci	Klouda Kristián	ZŠ Angyalova	9:03
2.	"	Kolláti Matúš	ZŠ s MŠ Jastrabá	10:02
3.	"	Hric Matúš	ZŠ P. Križku	11:24
1.	staršie žiačky	Lacková Anežka	ZŠ s MŠ Jastrabá	15:25
2.	"	Matúšková Kristína	ZŠ s MŠ Jastrabá	15:35
3.	"	Slašťanová Martina	ZŠ Angyalova	16:04
1.	dorastenci	Višňovský Róbert	MKL Kremnica	8:14
2.	"	Hovorič Igor	Gym. MR Žiar n/H	8:41
3.	"	Mucha Martin	MKL Kremnica	8:67
1.	dorastenky	Matúšková Silvia	ZŠ Angyalova	11:44
2.	"	Groschová Darina	ZŠ s MŠ Jastrabá	14:32
1.	juniory muži	Urgela Erik	MKL Kremnica	7:34
2.	"	Brúnn David	MKL Kremnica	7:46
3.	"	Kováč Peter	Slávia STU Bratislava	8:07
1.	veteráni	Schmidt Miroslav	MKL Kremnica	9:55
2.	"	Matis Daniel	Tanáď Šport B. Štiavnica	10:37
3.	"	Matulík Peter	Elba Kremnica	11:16
1.	veteránky	Kerteszová Mariana	Čajovňa Kremnica	12:06
2.	"	Golhová Monika	Materská škola Dolná	12:58

Najmenší bežali na stometrovej trati

V stredu 2. októbra 2013 sa uskutočnilo športové podujatie pre materské školy – XI. ročník Malý beh Kalvária na 100 metrov dlhej trati s účasťou 80 pretekárov. Pretekovi sa zúčastnili žiaci materských škôl v Kremnici – MŠ Dolná ulica, MŠ

Langsfeldova ulica a MŠ Angyalova ulica. Prví traja chlapci a dievčatá, ktorí dosiahli najlepšie časy vo svojej kategórii dostali Diplom a balíček sladkosti. Všetci zúčastnení na záver pretekov dostali jemné trubičky a cukríky. Víťazmi sa stali:

p. č.	kategória	meno, priezvisko	škola	čas
1.	chlapci	Juraj Marianik	MŠ Ul. J. Langsfelda	0:37:2
2.	"	Samuel Prokša	MŠ Dolná ulica	0:42:3
3.	"	Patrik Kmeť	MŠ Dolná ulica	0:42:5
1.	dievčatá	Monika Slašťanová	MŠ Ul. J. Langsfelda	0:39:6
2.	"	Nela Mazúrová	MŠ Ul. J. Langsfelda	0:42:2
3.	"	Saskia Račková	MŠ Ul. J. Langsfelda	0:42:5

Preteky zabezpečovali: Združenie Kalvária Kremnica, Centrum voľného času Kremnica, Miestny odbor Matice slovenskej Kremnica.

Milan Rybársky, foto: Milan Kollár

zimného športového výstroja

BURZA 2013

mesto
Kremnica
uSporiada **BURZU**

ZIMNÉHO ŠPORTOVÉHO VÝSTROJA

v Mestskom kultúrnom stredisku

Zber: 18. novembra ~ pondelok 13:00 – 17:00
19. novembra ~ utorok 9:00 – 12:00

Predaj: 19. novembra ~ utorok 13:00 – 18:00
20. novembra ~ streda 8:30 – 12:30

Výdaj: 21. novembra ~ štvrtok 8:00–12:00 ~ 13:00 – 16:00

Prijímať a zbierať sa bude len výstroj a odevy športového charakteru. Obuv a odevy iného druhu nebudú prijaté.
Organizátor si vyhradzuje právo určiť prijateľnosť tovaru!

Slovenský zväz
záhradkárov,
Základná organizácia
v Kremnici

**oznamuje
pestovateľom
ovocia,**

že lisovanie a muštovanie si môžu prihlásiť u:

Milana Apolena, tel.: 0915 475 477 alebo u
Viliama Kotlárika, tel.: 0918 216 677

**Záujemcovia o pálenie liehu z prebytkov
ovocia z úrody roku 2013 sa môžu prihlásiť u:**

Štefana Páchnika, tel.: 0905 756 819 alebo u
Jozefa Strohnera, tel.: 0944 149 153

výbor ZO SZZ Kremnica

„Firma IWIN SERVICES, spol. s r. o.,

Staničná 1261, 093 01 Vranov nad Topľou,

prijme do TPP zvaračov a zámočníkov.

Miesto výkonu práce: Snina.

Bližšie info: 0917 461 967".

Zväz diabetikov Slovenska ZO Diakrem Kremnica

pozýva všetkých svojich členov

na členskú schôdzu,

ktorá sa uskutoční

dňa 18. 10. 2013 v Klube dôchodcov

v Kremnici o 14.00 hod.

Výbor ZO ZDS